

คอลัมน์ “แจ่งสี่เปี้ย” ฉบับวันที่ 27 ตุลาคม 2569

มรดกสำคัญจากงาน AM2026 .. “Bangkok Blueprint”

ดร.พรเพ็ญ สดศรีชัย
ธนาคารแห่งประเทศไทย

การที่ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมประจำปีของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารโลก (IMF-World Bank Annual Meetings 2026: AM2026) เมื่อ 12-18 ต.ค. 2569 นับเป็นเหตุการณ์สำคัญในรอบหลายทศวรรษ และเป็นโอกาสที่ประเทศได้แสดงศักยภาพบนเวทีเศรษฐกิจโลก

สำหรับคนไทย ความสำเร็จดังกล่าวไม่ได้จบลงเพียงภาพความประทับใจจากการเป็นเจ้าภาพ แต่ยังช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดึงดูดการลงทุน การสร้างงาน และการขยายโอกาสทางเศรษฐกิจในอนาคต

แม้ว่าการประชุมจะมีหัวข้อหารือที่หลากหลาย แต่แนวคิดการสร้างระบบการเงินดิจิทัลที่ปลอดภัยและทั่วถึง (Safe & Inclusive Digital Finance: SIDF) เป็นเรื่องที่แบงก์ชาติมุ่งนำเสนอ เพื่อแสดงให้เห็นว่า นอกจากความรวดเร็วแล้ว ระบบการเงินดิจิทัลต้องมีทั้งความปลอดภัยและสร้างการเข้าถึงที่เท่าเทียม (Inclusive) สำหรับคนทุกกลุ่ม

ผู้ว่าการแบงก์ชาติ **คุณวิทย์ รัตนากร** กล่าวว่า การที่ระบบการเงินจะปลอดภัยและทั่วถึงได้ ต้องมีกลไก 3 ด้านด้วยกัน คือ (1) จัดการกับภัยทุจริตทางดิจิทัล (Fraud, scams, and digital crimes) ที่กระทบความเชื่อมั่นในระบบการเงินโดยตรง (2) ลดความเสี่ยงของภัยไซเบอร์ (Cyber resilience) เพื่อให้ระบบการเงินรองรับความเสี่ยงจากเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันระบบการเงินยังพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานและผู้ให้บริการที่มีความกระจุกตัวสูง และ (3) สร้างระบบนิเวศทางการเงิน (Enabling ecosystem) ที่เข้าถึงง่าย และเป็นธรรมเพื่อป้องกันการถูกกีดกันการเข้าถึงบริการทางการเงินและความเหลื่อมล้ำ

หนึ่งในผลผลิตเชิงนโยบายที่สำคัญของการประชุม AM2026 คือ [The Bangkok Blueprint for Fraud-Resilient Financial Services](#) ซึ่งได้เปิดตัว เมื่อ 14 ต.ค. 69 จัดทำโดย IMF และ World Bank Group โดยแบงก์ชาติร่วมให้ข้อมูล เพื่อให้ Blueprint นี้ เป็นกรอบอ้างอิงสำหรับประเทศต่าง ๆ ใช้เป็นหลักการในการรับมือกับปัญหาภัยการเงินดิจิทัล

Bangkok Blueprint นำเสนอ 12 แนวทางสำคัญ ภายใต้ 5 เสาหลัก ได้แก่

(1) การวางยุทธศาสตร์ กฎหมาย และกลไกกำกับดูแลที่กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ประกอบด้วย 2 แนวทาง คือ การวางแผนแม่บท/กำหนดตัวผู้รับผิดชอบหลักที่ชัดเจน และการออก/ปรับปรุงกฎหมายหรือเกณฑ์กำกับให้เอื้อต่อการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินได้อย่างรวดเร็ว

(2) การบริหารจัดการภัยทุจริตอย่างครบวงจร ตั้งแต่การป้องกัน ตรวจสอบ และเยียวยาผู้เสียหาย ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ การสร้างระบบป้องกันการหลอกลวงตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการออกแบบบริการ การป้องกันเชิงรุกและปรับมาตรการให้เท่าทันกลโกงที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การตรวจสอบทั้งระบบด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อติดตามบัญชีต้องสงสัยได้ทันการณ์ และการตอบสนองด้วยการสกัดเงินและระงับบัญชีให้ได้เร็วขึ้น เพื่อช่วยเหลือเหยื่อได้มากขึ้น

(3) การใช้ประโยชน์จากกรอบบริหารความเสี่ยงและการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้ว ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ การยกระดับความปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมถึงกฎเกณฑ์และการบริหารความเสี่ยง การใช้มาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (AML)/การต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (CFT) และ การบังคับใช้กฎหมายในการป้องกัน ปราบปรามอย่างเด็ดขาด ทั้งสืบสวน จับกุม ยึดทรัพย์ เพื่อตัดวงจรทางการเงินของเครือข่ายมิจฉาชีพ

(4) การเสริมสร้างความร่วมมือทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ประกอบด้วย 2 แนวทาง คือ การร่วมมือข้ามหน่วยงานภายในประเทศ ทั้งรัฐและเอกชน และการร่วมมือข้ามพรมแดน ด้วยการประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อตัดเส้นทางเงินของมิจฉาชีพได้รวดเร็ว

(5) การคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างการตระหนักรู้ รวมถึงเพิ่มภูมิคุ้มกันทางดิจิทัล มี 1 แนวทาง คือ การสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชน สร้างความรู้ความเข้าใจด้านความเสี่ยง กลโกงต่างๆ รวมถึงคุ้มครองผู้บริโภคให้สามารถแจ้งความได้สะดวกและติดตามเงินคืนได้อย่างรวดเร็ว

ผู้ว่าการฯ **คุณวิทย์** ระบุว่า ที่ผ่านมา แบงก์ชาติได้ยกระดับการจัดการปัญหาเรื่องเงินเทา และคอร์รัปชันอย่างครบวงจร ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ Bangkok Blueprint ในหลายมิติ อาทิ (1) การตรวจสอบและรู้จักตัวตนของลูกค้าอย่างเข้มงวด (KYC/CDD/EDD) (2) การยืนยันตัวตนของร้านค้า (KYM) ของธุรกิจรับชำระเงิน เพื่อป้องกันการให้บริการกับธุรกิจผิดกฎหมาย (3) การตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินต้องสงสัย (4) การถอนเงินสดมูลค่าสูงตั้งแต่ 5 ล้านบาท ขึ้นไป และ (5) ยกระดับมาตรการป้องกันการนำเงินสดไปแปลงเป็นสินทรัพย์ทางการเงินอื่น เช่น ทองคำและเงินตราต่างประเทศ รวมถึงกำกับดูแลธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีความเสี่ยงร่วมกับ ก.ล.ต. เช่น USDT เป็นต้น

แบงก์ชาติมุ่งหวังให้ Bangkok Blueprint เป็นจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนใน 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ (1) **ยกระดับการรับมือให้ครบวงจร (Whole-of-Ecosystem)** ด้วยการแก้ปัญหาภัยการเงินดิจิทัลไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงานเดียว แต่ต้องอาศัยทุกภาคส่วน ร่วมรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา (2) **การร่วมมือข้ามพรมแดน (International Collaboration)** เพื่อรับมือภัยทางการเงินข้ามประเทศ และ (3) **ยกระดับมาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล (Standard Setting)** ผ่านองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ IMF, World Bank Group (WBG), Financial Action Task Force (FATF) และ Financial Stability Board (FSB)

แบงก์ชาติและสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ยังได้ร่วมจัดทำเอกสารคู่ขนาน [The Bangkok Blueprint in Action: Regional Experiences and Policy Lessons for Fraud-Resilient Financial Services](#) โดยนำประสบการณ์การดำเนินนโยบายของไทย ฮังกง มาเลเซีย สิงคโปร์ มาถ่ายทอด เพื่อเป็นแนวทางแก่ประเทศต่างๆ สามารถนำไปปรับใช้ในบริบทประเทศของตน เพื่อยกระดับการรับมือภัย ทุจริตทางการเงินดิจิทัลได้ โดยไม่ต้องเริ่มต้นจากศูนย์

ดร. ดารณี แซ่จู้ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพระบบการเงินและกำกับบริการทางการเงิน เน้นย้ำว่า Bangkok Blueprint ไม่ใช่จุดสิ้นสุด แต่เป็นจุดเริ่มต้นของการหารือและความร่วมมือทั้งระหว่างภาคส่วน และระหว่างประเทศ เพื่อสานต่อแรงขับเคลื่อนจากกรุงเทพฯ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

แม้ AM2026 ได้ปิดฉากลง แต่คุณค่าของการประชุมครั้งนี้เพิ่งเริ่มต้น ความสำเร็จของไทยในฐานะเจ้าภาพได้สร้างความเชื่อมั่นและยกระดับบทบาทของประเทศบนเวทีโลก ขณะที่ Bangkok Blueprint ได้วางรากฐานของวิสัยทัศน์ร่วมสำหรับการสร้างระบบการเงินดิจิทัลที่เข้มแข็ง ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือที่ใกล้ชิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเงินดิจิทัลยังคงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนวัตกรรม การเข้าถึงบริการทางการเงิน และการเติบโตทางเศรษฐกิจ บนพื้นฐานของความปลอดภัยและความเชื่อมั่นของประชาชน

**** บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด ****